

Jedno Ciało, Jeden Duch, Jedna nadzieja

Wprowadzenie do Trzynastego
Zgromadzenia Ogólnego ŚFL
i jego tematyki

JEDNO CIAŁO
JEDEN DUCH
JEDNA NADZIEJA

TRZYNASTE ZGROMADZENIE OGÓLNE
ŚWIĄTOWA FEDERACJA LUTERAŃSKA
2023 • KRAKÓW, POLSKA

Jedno Ciało, Jeden Duch, Jedna nadzieja

Wprowadzenie do Trzynastego
Zgromadzenia Ogólnego ŚFL
i jego tematyki

© Światowa Federacja Luterńska, 2021

Wydawca:

Światowa Federacja Luterńska – Wspólnota Kościołów

Route de Ferney 150

Skrytka pocztowa 2021

1211 Genewa, Szwajcaria

Autorki/-rzy tekstów: ks. prof. dr Dirk G. Lange, ks. prof. Faith Lugazia,
ks. dr Chad Rimmer

Koncepcja, redakcja, tłumaczenie, korekta, skład i dobór zdjęć:
Biuro ds. komunikacji ŚFL

ISBN 978-2-940642-36-6

Spis treści

Wstęp.....	5
Zgromadzenia Ogólne ŚFL	6
Jedno Ciało, jeden Duch, jedna nadzieja.....	10
Jedność.....	12
Jedno Ciało.....	15
Jeden Duch	18
Jedna nadzieja.....	21
Zaproszenie.....	24
Identyfikacja wizualna.....	26
O Światowej Federacji Luterńskiej	28

„Jedno ciało i jeden Duch, jak
też powołani jesteście do jednej
nadziei, która należy do waszego
powołania; Jeden Pan, jedna wiara,
jeden chrzest; Jeden Bóg i Ojciec
wszystkich, który jest ponad wszystkimi,
przez wszystkich i we wszystkich”
– *Efezjan 4, 4-6*

Wstęp

Trzynaste Zgromadzenie Ogólne Światowej Federacji Luterńskiej (ŚFL) odbędzie się w Polsce, w Krakowie. Zgromadzenia stanowią ucieleśnienie wspólnoty Kościołów członkowskich z całego świata, które gromadzą się na wspólnym nabożeństwie i modlitwie oraz by dzielić się historiami o mocy Ewangelii Jezusa Chrystusa w swoich kontekstach. Zgromadzenia Ogólne wyznaczają również kierunki świadectwa globalnej wspólnoty Kościołów.

Temat Zgromadzenia Ogólnego stanowi jego integralną część i nakreśla biblijne ramy, w których wspólnota i jej członkowie rozważają różne tematy i problemy, rozpoznając jednocześnie, jak mogą uczestniczyć w Bożej misji oraz razem żyć.

Ta publikacja ma dać początek temu rozważaniu. Znajduje się w niej krótkie wyjaśnienie tematu oraz pytania do przemyślenia dla Kościołów członkowskich ŚFL. Jest to pierwsza z cyklu publikacji Zgromadzenia, w którym znajdzie się też *Przewodnik po tematyce zgromadzenia (Assembly Study Guide)* oraz sprawozdanie z 6 lat pracy ŚFL zatytułowane *Od Windhoek do Krakowa (From Windhoek to Krakow)*.

Zawiera ona także krótki opis ŚFL oraz charakteru i funkcji Zgromadzeń Ogólnych jako pomoc dla osób, które nie uczestniczyły w poprzednich Zgromadzeniach i/lub dopiero poznają ŚFL.

Polecam niniejszą publikację Kościołom członkowskim do studiowania jej na szczeblu lokalnym oraz krajowym. To pozwoli nam mobilizować się do globalnego spotkania podczas Trzynastego Zgromadzenia Ogólnego w Krakowie.

ks. dr Martin Junge
Sekretarz Generalny
Światowa Federacja Luterńska

Zgromadzenia Ogólne ŚFL

Zgromadzenie Ogólne – jako główna władza ŚFL i jej najwyższy organ decyzyjny – stanowi najbardziej reprezentatywny wyraz wspólnoty. Składa się z delegatek i delegatów wszystkich Kościołów członkowskich.

Zasadnicze funkcje Zgromadzenia Ogólnego

Zgromadzenie Ogólne:

- ustanawia statut,
- nadaje ogólny kierunek pracom Federacji,
- wybiera prezydenta i członków Rady, która jest ciałem zarządczym ŚFL w okresie pomiędzy Zgromadzeniami Ogólnymi,
- zatwierdza sprawozdania prezydenta, sekretarza generalnego i przewodniczącego Komisji Finansowej.

Zgromadzenie Ogólne dąży również do:

- wzmacniania wspólnoty luterańskiej w składaniu świadectwa i służbie w nadchodzących latach,
- wspierania wspólnoty luterańskiej w uczeniu się i refleksji w oparciu o lokalny kontekst państwa-gospodarza oraz kontekst regionalny.

Jak często zbiera się Zgromadzenie Ogólne?

Jako najwyższy organ decyzyjny ŚFL, zbiera się zwykle co sześć lat, przy czym datę, miejsce i program ustala Rada.

Rada, która kieruje ŚFL pomiędzy Zgromadzeniami Ogólnymi, składa się z 48 członków i prezydenta, reprezentujących Kościoły członkowskie. Rada zbiera się zwykle raz w roku, aby zapewnić sprawne funkcjonowanie ŚFL zgodnie z jej określonym celem i uchwałami Zgromadzenia Ogólnego.

Skład i wielkość Zgromadzenia Ogólnego

Rada ŚFL określa liczbę delegatek(-ów) i ich podział pomiędzy Kościoły członkowskie. Uwzględnia się przy tym wielkość Kościołów członkowskich oraz podział na kontynenty i kraje. Każdy Kościół członkowski ma prawo do posiadania co najmniej jednej(-go) przedstawicielki(-a) w Zgromadzeniu Ogólnym. ŚFL jest zobowiązana do przestrzegania wymogu parytetów, które zapewniają,

że każdy region jest reprezentowany przez co najmniej 40% kobiet, 40% mężczyzn i 20% młodzieży. ŚFL dąży również do zachowania równowagi pomiędzy delegatkami(-ami) świeckimi i ordynowanymi.

Oprócz delegatek(-ów), Rada określa inne kategorie uczestniczek(-ków). Część z nich ma prawo do zabierania głosu podczas obrad prowadzonych na posiedzeniu plenarnym, ale tylko delegatki(-ci) korzystają z prawa do zabierania głosu i do głosowania.

Przewidywane jest, że na Trzynaste Zgromadzenie Ogólne w Polsce przybędzie około 350 delegatek(-ów). Przed samym Zgromadzeniem odbędzie się posiedzenie Rady, spotkania przygotowujące (preassembly) w regionach oraz dla młodzieży i kobiet a także wizyty poprzedzające Zgromadzenie.

Wyniki Zgromadzenia Ogólnego

Oprócz obowiązków wymienionych w punkcie „Zasadnicze funkcje Zgromadzenia Ogólnego” od Zgromadzenia oczekuje się również, że wytworzy następujące dokumenty:

Posłanie Zgromadzenia Ogólnego, które opíše i przedstawi doświadczenie Zgromadzenia oraz będzie stanowiło zbiorowe upamiętnienie tego historycznego wydarzenia w życiu wspólnoty luterańskiej.

Rezolucje Zgromadzenia Ogólnego, które wytyczą ogólny kierunek życia i pracy ŚFL w kontekście planu strategicznego i dostępnych zasobów.

Oświadczenia Zgromadzenia Ogólnego, które opiszą konkretną kwestię lub problem oraz stanowisko Zgromadzenia w tej sprawie. Oświadczenia przeznaczone są do szerokiego upublicznienia.

W drodze ku Zgromadzeniu Ogólnemu

Przed Zgromadzeniem Ogólnym odbywają się regionalne spotkania przygotowawcze Kościołów członkowskich ŚFL, a także globalne spotkania przygotowawcze kobiet i młodzieży. Są to ważne przestrzenie duchowej refleksji, które pozwalają na odnoszenie tematów Zgromadzenia Ogólnego do różnych kontekstów kościelnych oraz do budowania wspólnoty. Delegatki(-ci) przechodzą również szkolenie w zakresie zasad i procedur dotyczące udziału w debatach, podejmowania decyzji i głosowania podczas Zgromadzenia.

Główną rolą regionalnych spotkań przygotowawczych jest wyznaczenie reprezentantek(-ów) Kościołów członkowskich z regionu, które(-zy) zostaną nominowane(-i) do służby w nowej Radzie ŚFL.

Trzynaste Zgromadzenie Ogólne

Trzynaste Zgromadzenie Ogólne ŚFL odbędzie się w dniach od 13 do 19 września 2023 r. w Krakowie. Jego gospodarzem będzie Kościół Ewangelicko-Augsburski w RP. Temat Zgromadzenia brzmi „Jedno Ciało, jeden Duch, jedna nadzieja” i nawiązuje do fragmentu z Listu do Efezjan 4,4: „Jedno ciało i jeden Duch, jak też powołani jesteście do jednej nadziei, która należy do waszego powołania”.

Zgromadzenie będzie zorganizowane w trzech wymiarach:

1. świętowanie wspólnej wiary wspólnoty luterńskiej w różnych kontekstach i kulturach;
2. wzajemne wzbogacanie się poprzez wspólną refleksję i rozeznanie;
3. wspólne podejmowanie decyzji zgodnie z postanowieniami statutu ŚFL.

Ponadto Zgromadzenie Ogólne będzie miało szczególny cel – pomóc Kościołom członkowskim zrozumieć i uczyć się z życia i kontekstów Kościołów składających swoje świadectwo w sytuacjach mniejszościowych. Będzie to drugie Zgromadzenie Ogólne ŚFL w Europie Środkowo-Wschodniej, pierwsze odbyło się w 1984 roku w Budapeszcie na Węgrzech.

Jedno Ciało, jeden Duch, jedna nadzieja

Kierunek rozważaniom Trzynastego Zgromadzenia Ogólnego ŚFL będzie nadawał temat Zgromadzenia „Jedno Ciało, jeden Duch, jedna nadzieja”.

Naszą tożsamość jako wspólnot wiary kształtują: zwiastowanie Słowa, księgi wyznaniowe, jak również nabożeństwo oraz działania będące wyrazem służby miłości wobec świata.

Jak Kościoły członkowskie, indywidualnie i jako globalna wspólnota, mogą być znakami nadziei dla Bożego stworzenia, uczestnicząc w Bożej, holistycznej misji pojednania i odnowienia?

Podtematy Zgromadzenia: Duch Święty Stwórcy, Duch Święty Pojednawcy, Duch Święty Odnowiciel – pomogą interpretować główny temat w świetle stwórczej, pojednawczej i przemieniającej miłości Boga.

Kościół członkowski ŚFL są powołane, by składać świadectwo o Bożym współczuciu oraz miłosierdziu wobec świata. Jak jednak można realizować to powołanie w podzielonym świecie? Od początku swojego istnienia ŚFL ucieleśniała wizję wspólnoty – jedności w ciele Chrystusa. W rozbitym świecie, w cierpieniu, niesprawiedliwości i wyzysku stworzenia, Bóg nie porzuca ludzkości ani świata, który stworzył. Bóg działa „przez” wszystkich, tzn. że działa przez ludzi, aby realizować swoją wolę. Bóg jest „we wszystkich”, tzn. że poprzez Ducha „zamieszkuje” we wszystkich ludziach i stworzeniu (Ef 2,22).

W Dużym katechizmie, Luter napisał: „Każdy chrześcijanin zatem ma wiele do uczenia się o chrzcie i szkolenia się w nim przez całe życie”¹. Ochrczeni w jedno Ciało Chrystusa jako nowe stworzenie jesteśmy powołani, by żyć jak świadkowie tego głębokiego i wszechogarniającego pojednania, którego Bóg dokonuje w świecie. To powołanie w chrzcie kształtuje życie naszego Kościoła, kiedy – jako nowe stworzenie i jako lud Boży – mierzymy się w swoich kontekstach z wyzwaniem życia.

Temat Zgromadzenia został zaczerpnięty z Biblii, posiada potencjał ekumeniczny oraz konkretnie odnosi się do potrzeb świata. Na kolejnych stronach przyjrzymy się mu bliżej, rozważając jego biblijny fundament, teologiczne rozwinięcie oraz kontekstualne zastosowanie, oparte na doświadczeniu i praktyce. Chociaż „jedność” jako taka nie została wymieniona w temacie, to jednak jest wyraźnie obecna w słowie „jeden”: „Jedno Ciało, jeden Duch, jedna nadzieja”.

Dlatego w tej broszurze zadawane jest pytanie o jedność. Jakie jest oblicze jedności i pojednania w Waszym kontekście, w Waszym zwiastowaniu Ewangelii, w Waszej służbie bliźnim? Kolejność stawiania tych pytań podąża za Pismem Świętym, a w szczególności za słowami z czwartego rozdziału Listu do Efezjan: „Jedno ciało i jeden Duch, jak też powołani jesteście do jednej nadziei, która należy do waszego powołania; Jeden Pan, jedna wiara, jeden chrzest; Jeden Bóg i Ojciec wszystkich, który jest ponad wszystkimi, przez wszystkich i we wszystkich”. Rozpocznijmy od rozważań na temat jedności i łączności zawartej w temacie.

¹ *Duży katechizm, O Chrzcie*, w: *Księgi wyznaniowe Kościoła Luterskiego*, Bielsko-Biała 2011, s. 118.

Jedność

Jedność stanowi podłoże wszystkich trzech części tematu Zgromadzenia. Większość przyczyn cierpienia i niesprawiedliwości na świecie wynika z dualizmu – oddzielania ludzi od innych stworzeń, umysłu od ciała, mężczyzn od kobiet i ludzi od ich rodzimych ziem. Podczas, gdy siły wykluczenia (ekologicznego, politycznego, ekonomicznego czy społecznego) oraz niekończące się klasyfikowanie ludzi w różnych kategoriach skutkuje podziałem, naturą Boga jest włączanie. Tajemnicą Trójcy Świętej jest różnorodność w jedności. Bóg to życiodajna wspólnota trójjedności.

Trzy komponenty tematu Zgromadzenia są ze sobą powiązane. Nadzieja jest doświadczaniem Bożego Ducha, który nas przymusza, by zmniejszać dystans pomiędzy wszechogarniającym pokojem i sprawiedliwością, obiecany przez Boga, a rzeczywistością świata, w którym żyjemy. To ciało napelnione przez Bożego Ducha żyje w nadziei, która jest ugruntowana na pojednaniu przyobiecany przez Boga.

Jednak jedność nie jest jednolitością. Na przykład w 1 Liście do Koryntian 9,20–22 Paweł wskazuje, jak Ewangelia odnosi się do wszystkich ludzi w ich różnorodności. Apostoł przypomina wierzącym o ich powołaniu, by byli uciele-

Zdjęcie: Archiwa ŚFL

śnieniem miłości i pokoju, które są zakorzenione w źródle jedności objawionym w Jezusie Chrystusie i w którym wierzący uczestniczą przez chrzest. W Liście do Efezjan autor skupia się na Bożym planie zbawienia, który jedna i jednoczy wszystkich ludzi w ciele Chrystusa. Boży plan zbawienia przynosi pojednanie całego stworzenia w życiodajnej jedności.

Przez chrzest jesteśmy powołani, by aktywnie uczestniczyć w tym planie. Chrzest czyni nas nowymi ludźmi, nowym stworzeniem przez dar usprawiedliwienia. Chrzest nie dostosowuje nas wszystkich do jakiegoś idealnego wzorca, ale daje wszystkim pojednanie. Różnice pomiędzy nami przestają nas dzielić. Wierzący nie są powołani do tego, by tworzyć jedność, ale by zachowywać jedność Ducha, w jednym Ciele, jednym Duchu i jednej nadziei (Ef 4,4). Starając się żyć tym powołaniem, jeszcze bardziej zagłębiamy się w Boży akt pojednania, który kształtuje nie tylko misję, ale również służbę poprzez działania humanitarne.

Temat Trzynastego Zgromadzenia każe nam zadawać pytanie, co oznacza „bycie jednym” (jedno Ciało, jeden Duch, jedna nadzieja)? Jak wskazano powyżej, bycie jednym nie polega na jednolitości. Znany cel ekumeniczny mówi o „jedności w pojednanej różnorodności”. Wszyscy jesteśmy zaproszeni do wspólnoty – z naszą różnorodnością, która nie jest kamieniem, o który się potykamy, ale cegłą, z której możemy budować piękną i pełną miłości społeczność, w której każda osoba może widzieć drugą osobę jako unikalne Boże dziecko.

Natomiast jednolitość stanowi coś konstruowanego czy narzucanego przez ludzi. Kiedy jednolitość wynika z ludzkich planów istnieje ryzyko, że będzie wykluczająca, destrukcyjna i opresyjna. Około 100 km od Krakowa znajduje się były niemiecki nazistowski obóz koncentracyjny i zagłady Auschwitz-Birkenau. To miejsce stale brutalnie przypomina o tym, co stanowi zaprzeczenie tematu Zgromadzenia. Reprezentuje „władze i zwierzchności”, które sprzeciwiają się Bożemu aktowi pojednania świata ze sobą. Auschwitz-Birkenau reprezentuje opresyjne siły, które są uwalniane, kiedy ludzie definiują jedność w kategoriach jednolitej tożsamości narodowej, etnicznej, płciowej, klasowej czy religijnej.

Jesteśmy aż nadto świadomi globalnego tła, które cechuje rosnące wykluczenie społeczne, polityczne, ekonomiczne i ekologiczne. Pandemia COVID-19 jeszcze bardziej obnażyła niesprawiedliwość etnonacjonalizmu, patriarchy, religijnego ekstremizmu, przemocy ze względu na płeć oraz nierówności ekonomiczne na całym świecie. Destrukcyjne siły powodują rozłam i podział w ludzkim wnętrzu oraz między ludźmi. To grzech stanowi źródło i przyczynę podziału w Kościele, społeczeństwie i stworzeniu.

Na dzisiaj istnieje wiele przykładów ludzi tworzących wykluczające i niesprawiedliwe systemy polityczne, społeczne, ekonomiczne, religijne i duchowe, które odczłowieczają i odbierają godność oraz niszczą życie wszelkiego Bożego stworzenia. W takiej sytuacji Kościół jest powołany i posłany, by świadczyć o nadziei w jedności Ducha, która stanowi nieustanne, wyzwalające i twórcze Boże działanie na rzecz pojednania i odnowienia świata.

Pytanie

1. W jaki sposób w Waszym kontekście składacie świadectwo o nieustannym, wyzwalającym i stwórczym działaniu Boga?
2. Jakie w Waszym kontekście istnieją możliwości nawiązywania partnerstwa, by budować jedność i solidarność?
3. Kiedy w swoim lokalnym kontekście angażujecie się misyjnie? Jak Kościoły członkowskie ŚFL mogą wspierać się nawzajem, by świadczyć o Bożym dziele pojednania?

Jedno Ciało

Koncepcja jednego ciała może być znacząca dla tego Zgromadzenia na wielu poziomach. Wskazuje ona, że jesteśmy ochrzczeni do Kościoła jako ciała Chrystusa, uczestniczymy w ciałach politycznych oraz przynależymy do Ziemi jako jednej społeczności życia.

Apostoł Paweł posługuje się koncepcją ciała, aby opisać Kościół (Rz 12,5; 1 Kor 12,12 itd.) jako jedno ciało Chrystusa, do którego przez chrzest zostają włączeni ludzie różnych ras, narodowości i żyjący w różnych uwarunkowaniach (J 3,5). W tym ciele nie istnieją rozróżnienia ze względu na kulturę, płeć i obywatelstwo. Różnorodność języków, kultur, umiejętności i uzdolnień jest pojmowana w kategoriach łaski – darów Ducha działających przez różnych członków Kościoła. Różnorodność jest nie tyle tolerowana, co niezbędna dla zdrowia ciała, tak jak w fizycznym ciele niezbędne są różne narządy. Przynależność oznacza, że każda osoba wnosi w ciało swój wkład. Równość wymaga priorytetowego traktowania „słabszych” członków, aby wzmacniać zdrowie całości.

Temat Zgromadzenia afirmuje ciało jako metaforę włączenia i partycypacji. Zachęca nas, by rozważyć, jak życie i służba Kościołów członkowskich ŚFL przekazuje dobrą nowinę o radykalnym włączeniu poprzez zwiastowanie Słowa i sprawowanie Sakramentów. Podczas, gdy naszą luterańską tożsamość kształtują i posilają te środki łaski oraz wspólne zobowiązania, doceniamy sposoby, jakimi Słowo tworzy różnorodność tożsamości wiary, przez które Duch nas powołuje, gromadzi i oświeca, abyśmy żyli naszą wiarą w różnych kontekstach w Kościele, w działaniach humanitarnych i w sferze publicznej.

Musimy przyznać, że w kontekście niektórych systemów społecznych i politycznych, jedność jest wykorzystywana, by w imię jednolitości odmawiać jednostkom godności czy praw do zachowania i ochrony własnego ciała. Obecność Kościoła jako ciała złożonego z ludzi zgromadzonych na całym świecie, zjednoczonych niezależnie od różnic etnicznych, narodowych, ekonomicznych, rasowych czy odnoszących się do płci, stanowi radykalną krytykę tych systemów politycznych, społecznych i gospodarczych, które starają się wymuszać spójność poprzez ujednolicenie. Wspólnota Kościołów jest ciałem w świecie, które może podsuwać niesprawiedliwym strukturom władzy zwierciadło Ewangelii i składać świadectwo o nadziei, którą można znaleźć w różnych ciałach zjednoczonych w życiodajnej wolności prawdziwej wspólnoty.

Zdjęcie: ŚFL/Daniel Zimmermann

Wyzwolone, spod władzy wszelkich mocy i zwierzchności tego świata, ciało Chrystusa jest jednocześnie powołane, by być sługą wszelkiego stworzenia. Siły wykluczenia i niesprawiedliwego ujednoczenia są przyczyną ekologicznej destrukcji, która skutkuje niesprawiedliwością zmian klimatycznych, z którą mierzy się dzisiaj wiele Kościołów członkowskich. Styl życia i ekonomia nastawione na produkcję i konsumpcję niszczą siedliska i destabilizują ekosystemy. To w zatrważającym tempie skutkuje utratą gatunków oraz ograniczeniem różnorodności biologicznej, która podtrzymuje siatkę życia. Kiedy upadają ekosystemy, upadają ludzkie kultury i gospodarki. W wielu częściach wspólnoty widzimy jak członkowie ludzkiej rodziny są zmuszeni uciekać ze swoich domów ze względu na niepewność i konflikty klimatyczne. Nasza wspólnota jest powołana do uczestnictwa w Bożej misji troski o stworzenie w sposób, który zapewni, że wszystkie stworzenia będą miały dom, by rozkwiatać i odnawiać oblicze Ziemi.

Różnorodność biologiczna jest również koncepcją teologiczną. Różnorodność jest Bożą mądrością wplecioną w tkaninę stworzenia, składa ona świadectwo o życiodajnej naturze Trójcy Świętej jako wspólnocie różnorodności. W kontekście wykluczenia ekologicznego – spowodowanego przez działalność wydobyczą, profanowanie i niszczenie lasów i mórz; utratę rodzimych ziem i kultur oraz utowarowanie życia w celach ekonomicznych – nasze świadectwo o znaczeniu różnorodności biologicznej i ekologicznej nigdy nie było bardziej kluczowe. W obliczu zagrożenia wykluczeniem ekologicznym, ŚFL wspiera dialog

interdyscyplinarny, który może doprowadzić do powstania rozwiązań ekonomicznych, technologicznych, behawioralnych i strukturalnych, które zapewnią sprawiedliwość dla każdego stworzenia.

Wiele sił ekonomicznych i społecznych, które dążą do jednolitości, neguje ciała, które są inne. Ostatecznie utrata lub wykluczenie jednostek lub grup rozbija pojednaną różnorodność, która podtrzymuje ciała ekologiczne (ekosystemy), eklezjalne (Kościoły) i polityczne (narody, kultury i społeczeństwa). W kontekście wykluczenia, Kościoły członkowskie ŚFL mają do przekazania przesłanie o nadziei. Nasza wspólnota jest narzędziem łaski, dzięki któremu Kościoły mogą uczestniczyć w Bożej misji stworzenia, pojednania i odnowy zdrowych i życiodajnych społeczności. Czy zakorzeniona w Lutrowej koncepcji chrześcijańskiej wolności obecność różnorodnej wspólnoty, zjednoczonej w jednym ciele, może być znakiem zapraszającym społeczności na całym świecie do odkrywania wyzwalającej, przynoszącej pojednanie i przemieniającej mocy uzdrowienia, która znajduje się w autentycznej społeczności?

Pytanie

1. Jakie w Waszym kontekście występują zagrożenia dla różnorodności, piękna, zdrowia i dobrostanu systemów społecznych, politycznych, religijnych i naturalnych?
2. Jakie grupy w Waszym narodzie czy lokalnych społecznościach potrzebują ochrony i jak Kościoły wzywają do tworzenia bezpiecznych przestrzeni dla nich?
3. Jak ŚFL, jako globalna wspólnota Kościołów, może wspierać Wasze wierne dzieło bycia życiodajną społecznością w swoim kontekście?

Jeden Duch

Przez Ducha Świętego Bóg stworzył wszystkie rzeczy, a to stwórcze działanie trwa przez wszystkie czasy (1 Mż 1,2). Ten sam Duch jest obecny w Chrystusowym akcie odkupienia, jest też fundamentem społeczności – Kościoła. Poprzez Zgromadzenie wierzących, Duch Boży ciągle odnawia i uświęca, jak wyjaśnia Luter w komentarzu do trzeciego artykułu Wyznania Wiary.

W słowach Listu do Efezjan Duch Święty prowadzi wszystkie rzeczy do ich wypełnienia, do jedności – wspólnoty, która jest Bożym zamiarem. Jest to część naszego ekumenicznego powołania. My, ochrzczeni w Chrystusie, zapieczętowani przez Ducha Świętego, jesteśmy powołani, by uczestniczyć w Bożym dziele odnowienia stworzenia i wziąć odpowiedzialność za dobrostan naszego bliźniego i całego stworzenia. Duch Święty stale podtrzymuje i posila nowe stworzenie, tak że jeszcze pełniej stajemy się częścią ciała Chrystusa i otrzymujemy siłę, by uczestniczyć w Bożym planie, w Bożej misji.

Dzieło Ducha poznajemy poprzez różnorodność darów (1 Kor 12). Różnorodność ta nie powoduje rozdrobnienia, ale służy budowaniu społeczności, wzmacnianiu jej świadectwa i podtrzymywaniu jej jedności. Poprzez różnorodność darów, którymi służymy sobie nawzajem i wszystkim bliźnim, Duch Święty powołuje nas, by budować mosty i zaprasza, by wyruszyć w drogę przemiany.

Budowanie jednego ciała, Kościoła, w którym mieszka Duch Święty, oznacza, że nie ma w nim miejsca na czynienie różnic pomiędzy ludźmi ze względu na majątek, status, płeć czy narodowość; nie ma wśród nas przestrzeni na pychę z powodu własnego wykształcenia czy religijnego przywileju (Kol 3,11; Iz 2,11). Bóg, który stworzył wszystkich ludzi na swój obraz i podobieństwo, szepce do nas przez i za pośrednictwem Ducha Świętego: Jesteście jednym ciałem powołanym do jednej nadziei. To ten jeden Duch powołuje nas do takiej dynamicznej i organicznej jedności.

Jedność realizuje się nie tylko jako teologiczny idealizm, ale dzieje się także konkretnie, jak dowiadujemy się z historii nawrócenia Korneliusza. Fakt, że otrzymał on „jednego Ducha”, przekonuje Piotra, że Korneliusz, żołnierz i poganin, został przez Boga przyjęty do Bożej rodziny na tej samej zasadzie jak pierwsi uczniowie. Duch usuwa najtrudniejsze przeszkody. Duch daje pojednanie tym wszystkim, którzy są skłóceni. Jest to stała cecha działania Ducha w Kościele, ponieważ Duch, który kontynuuje dzieło Boga Syna, pojednał wszystkich ludzi z Bogiem (1 J 2,1–2).

Zdjęcie: ŚFL/Albin Hillert

Działanie Ducha Świętego w życiu każdej osoby rozpoczyna się w chrzcie, w którym otrzymuje ona „Łaskę Bożą, całego Chrystusa i Ducha Świętego z jego darami”². W chrzcie zostajemy przyjęci przez Boga i objęci przez Ducha Świętego. Pojedyncze działanie Ducha angażuje nas w budowanie społeczności – jednego ciała. W ten sposób Duch Święty umożliwia nam bycie świadkami działania Ojca i Syna, które stwarza, daje pojednanie i odnawia.

Świadectwo wyznaniowe luteranizmu, które kładzie duży nacisk na powiązanie pomiędzy Duchem a ciałem, mówi o tym, że wiara jest zawsze czynna w miłości, w służbie bliźniemu; wszystkim bliźnim. Wyznanie Ewangelii – usprawiedliwienia jedynie z wiary – oznacza odrzucenie wszystkich innych kryteriów, jakie możemy narzucać Ewangelii. Dzieło wiary polega na demontowaniu wszelkich barier i podziałów wynikających z dominacji tworzonej przez ludzkie systemy. Działanie Ducha polega na ciągłym sięganiu do światła i łączeniu ze sobą ludzi.

W swoich kontekstach Kościoły członkowskie stykają się z politycznymi, społecznymi, gospodarczymi, a nawet duchowymi systemami, które rozbijają i dzielą ciało Chrystusa. Na tym świecie istnieje wiele konkurujących ze sobą „duchów”, które dążą do władzy nad narodami, społecznościami i jednost-

² *Duży katechizm, O Chrzcie*, w: *Księgi wyznaniowe Kościoła Luterskiego*, Bielsko-Biała 2011, s. 118.

kami – poczucie wyższości z powodów etnicznych, wykluczający patriotyzm, uzależnienia, akumulacja majątku i wiele innych – co skutkuje niestabilnością polityczną, społeczną, religijną i gospodarczą oraz brakiem równowagi, a to z kolei krzywdzi wielu ludzi.

Jako globalna wspólnota umacniana przez Ducha Świętego, ŚFL sprzeciwia się wszelkim formom opresji: społecznej, fizycznej i duchowej. Angażuje się w walkę o sprawiedliwe społeczeństwo, zwłaszcza poprzez rzecznictwo i działania humanitarne. Przez Ducha Świętego uczestniczy w Bożym dziele odbudowy świata i pojednania wszystkich rzeczy.

Jeden Duch prowadzi nas do głębokiej jedności we wspólnocie. Jako Kościoły członkowskie kierowane przez Ducha Świętego, zaczynamy lepiej rozumieć wspólnotę, do której jesteśmy powołani w życiu kościelnym na poziomie lokalnym i globalnym. Uczymy się praktyki życia w niej poprzez słuchanie i rozróżnianie wielu luterańskich tożsamości obecnych we wspólnocie.

Duch Święty wieje dokąd chce (J 3,8), zawsze patrząc na wschód, zachód, północ i południe, mówiąc „tak” życiu w obfitości dla wszystkich i „nie” niesprawiedliwości! Duch Święty wzywa nas do działania profetycznego. Nasza wspólnota pojednana do bycia jednym ciałem, zjednoczona przez jednego Ducha, który jest inspiracją jednej nadziei, przyjmuje kształt wspólnoty otwartej na piękną różnorodność ludzkości i wszelkiego stworzenia.

Pytanie

4. Pytanie 1: Gdzie doświadczacie rozdrobnienia oraz siły przyciągania wielu „duchów”, które konkurują o Waszą uwagę i Wasz czas?
5. Pytanie 2: Jeden Duch daje się poznać przez różnorodność darów. Jak można z tych wszystkich darów korzystać, aby wzmacniać społeczność – doceniając wszystkich jej członków i wszystkie dary – i prowadzić do przemiany?
6. Pytanie 3: Co to znaczy być uważnymi na dzieło Ducha Świętego dla wszystkich poszczególnych członków Kościoła i w Kościele globalnym? Jak to wpływa na nasze świadectwo?

Jedna nadzieja

Nadzieja jest jednym z tych darów Ducha, której ludzie nie potrafią sami w sobie wytworzyć. Nadzieja pojawia się, kiedy złożona nam obietnica przychodzi z zewnątrz. W tradycji chrześcijańskiej nadzieja nie opiera się na niczym innym jak tylko na Jezusie Chrystusie, który wypowiada słowa obietnicy zbawienia i wyzwolenia całego Bożego stworzenia.

W Piśmie Świętym życie nadzieją narodziło się i powstało, kiedy Izraelici otrzymali wiadomość, że zostaną uwolnieni od tyranii. Bóg powiedział: „Napatrzyłem się na niedolę ludu mego w Egipcie i słyszałem krzyk ich z powodu naganiaczy jego; znam cierpienia jego” (2 Mż 3,7). Bóg ratuje i obiecuje ludziom przyszłość, w której jest nadzieja (Jr 29,11). To profetyczne przesłanie daje nadzieję wyzwolenia od wszelkich opresyjnych mocy. Taka nadzieja zachęca ludzi, by pomimo wielu różnych trudności, ruszyć do przodu.

Słowo Boże formułuje nadzieję, która mieszka nie tylko w ludziach, ale rozciąga się na wszystkie stworzenia.

List do Efezjan obsta je przy nadziei. Dlaczego? Nadzieja jest darem Ducha Świętego. Nadzieja wie, co Bóg uczynił w Chrystusie, widzi, jak to dzieło ciągle objawia się w codzienności oraz wyczekuje wypełnienia Bożych obietnic. Nadzieja wyzwala od mocy i zwierzchności tego świata i zachęca wierzących, by

Zdjęcie: ŚFL/Albin Hillert

ić do przodu, pomimo wielu przeszkód dookoła. Nadzieja jednoczy, tworząc solidarność zarówno w oczekiwaniu (modlitwa), jak i w działaniu.

W kontekście wiary chrześcijańskiej, nadzieja jest czymś więcej niż pozytywnym optymizmem. Nadzieja jest darem Ducha, który pochodzi z obietnicy kosmicznego pojednania. Nadzieja jest eschatologiczna, tzn. że jeszcze się nie wypełniła, ale jednocześnie jest już czynna tam, gdzie wiara w Chrystusa skłania nas do uczestnictwa w dziele Ducha, by odnawiać oblicze ziemi i reformować niesprawiedliwe systemy. Katechizm Lutera naucza, że nadzieję tę wyrażamy, kiedy modlimy się słowami: „Przyjdź Królestwo Twoje. Bądź wola Twoja jako w niebie, tak i na ziemi”.

W trzynastym rozdziale Listu do Koryntian apostoł Paweł wymienia nadzieję jako jedną z trzech teologicznych cnót, które daje Duch Boży. Nadzieja ma dwa wymiary. Nadzieja zakłada wiarę w obietnicę Bożej woli dla stworzenia i w zdolność do dążenia do tego, co trzeba zmienić, poprawić i wyprostować, aby wypełniła się obietnica „jako w niebie, tak i na ziemi”.

Kościoły członkowskie ŚFL składają świadectwo o niesprawiedliwości ekonomicznej, politycznej i społecznej. Ludzie są wykluczani, marginalizowani i uciskani ze względu na kolor, płeć, status społeczny czy umiejscowienie geograficzne. Niektórzy padają ofiarami handlu ludźmi, wielu padło i pada ofiarą

wojen, inni byli i są torturowani. Ofiary niesprawiedliwych struktur z wielką nadzieją oczekują wypełnienia się Bożej dobroci, prawości i sprawiedliwości.

Święty Augustyn napisał kiedyś, że nadzieja ma dwie córki: gniew i odwagę. W świetle wiary, ufając Bożej obietnicy, a w obliczu niesprawiedliwości, odczuwamy sprawiedliwy gniew w imieniu wszystkich ofiar traum, wykluczenia i przemocy. Duch popycha nas do uczestnictwa w Bożym dziele zaprowadzania sprawiedliwości i czynienia pokoju, tak by wszyscy mogli żyć w obfitości.

Odczuwamy sprawiedliwy gniew z powodu niesprawiedliwości i nadużywania władzy, których doświadczamy w naszych społeczeństwach i Kościołach. Temat Trzynastego Zgromadzenia Ogólnego ma na celu osadzenie naszej nadziei w Bożej obietnicy pokoju i sprawiedliwości. Nadzieja chrześcijańska, posilana przez Ducha, stanowi niezbędny element misji Kościoła poprzez nabożeństwo, zwiastowanie Słowa, diakonię, pracę humanitarną i rzecznictwo w sferze publicznej, jak również przez Jego ekumeniczne i międzyreligijne zobowiązanie.

Pytanie

1. Kiedy i gdzie Wasza społeczność odczuwa największy lęk lub traumę w związku z wykluczeniem lub podziałem?
2. Jak rozpoznajecie Boże wezwanie do nadziei w obliczu konfliktu i lęku? W jaki sposób nadzieja przemienia?
3. Jakimi sposobami misja wspólnoty Kościołów członkowskich ŚFL może być znakiem nadziei w tym świecie?

Zaproszenie

Niniejsze krótkie wprowadzenie jest analizą tematu „Jedno Ciało, jeden Duch, jedna nadzieja” z perspektyw biblijnych, teologicznych i kontekstowych. Każdy Kościół członkowski posiada unikalny kontekst, zaś wspólnie poszukujemy odpowiedzi na pytanie, co dla naszego świadectwa i misji oznacza bycie jednym ciałem w jednym Duchu i z jedną nadzieją. W naszej wspólnej podróży prowadzącej do Trzynastego Zgromadzenia Ogólnego w Krakowie będziemy nasze refleksje gromadzić na płaszczyźnie lokalnej i globalnej. Kompletny *Przewodnik po tematyce Zgromadzenia* (Assembly Study Guide) jest w przygotowaniu i będzie dostępny na spotkaniach regionalnych przygotowujących do Zgromadzenia.

Temat Trzynastego Zgromadzenia Ogólnego wskazuje również na powiązanie pomiędzy powołaniem Kościoła, by dążyć do jedności zaangażowanej w służbę i misję (poprzez profetyczną diakonię i działania humanitarne) oraz rzecznictwo, które jest publicznym świadectwem, aby położyć kres niesprawiedliwości i odczłowieczającym praktykom. Jedna nadzieja w powołaniu Kościoła jest taka, by wszyscy mogli poznać wyzwolenie jakie Bóg oferuje w Jezusie Chrystusie oraz, by mogli żyć w obfitości i pokoju, co jest Bożym zamiarem (J 10,10). Temat podkreśla niektóre praktyki duszpasterskie oraz działania humanitarne odnoszące się do lokalnej rzeczywistości, w której Kościół angażuje się w różnych częściach świata.

Pytania, jakie sobie stawiamy, zostały zainspirowane przez luterskie księgi wyznaniowe, Mały i Duży Katechizm oraz przez nasze życie liturgiczne w Słowie i sakramencie. A dzisiaj, tak jak 500 lat temu w latach 20. XVI w., kiedy pojawiały się twórcze i płodne impulsy do reformowania, znajdujemy się w czasie wyznawania. Jak wyznawanie ewangelii prowadzi nas na drodze do pogłębiania wspólnoty, nie tylko między nami, ale ze wszystkimi bliźnimi oraz z całym stworzeniem?

*Dowiedz się więcej o Trzynastym Zgromadzeniu Ogólnym ŚFL:
2023.lwfassembly.org/pl*

Pytania można kierować na adres: lwf.assembly@lutheranworld.org

Świat pilnie potrzebuje usłyszeć ewangelię o usprawiedliwieniu – Bożym akcie uwalniającej łaski. Każdy jest powołany do tej przygody, jaką jest życie ewangelią w wielu kontekstach oraz razem jako wspólnota Kościołów ustanowiona na tym świecie.

Identyfikacja wizualna

Identyfikacja wizualna Trzynastego Zgromadzenia Ogólnego jest odważnym wyrazem naszej łączności jako jednego ciała w Chrystusie, prowadzonego przez Ducha Świętego i powołanego do dzielenia się ze światem przemieniającą nadzieją i miłością Boga. Logo zgromadzenia czerpie inspirację z lokalnego kontekstu i dziedzictwa kulturowego Polski, kraju goszczącego Zgromadzenie w 2023 roku.

Trzy elementy wizualne, które reprezentują temat Zgromadzenia Ogólnego – Jedno Ciało, jeden Duch, jedna nadzieja – łączą się, aby podnosić na duchu, inspirować i stawiać wyzwania.

- **Ludzie** symbolizują naszą relację jako jedno ciało Chrystusa, zakorzenioną w miłości Chrystusowej.
- **Gołębica** przekazuje naszą łączność w Duchu Świętym oraz przez Jego działanie.
- **Liście** symbolizują nadzieję, którą mamy przez wiarę zakorzenioną w Chrystusie.

Ludzie, gołębica i liście tworzą razem nowoczesną wersję wycinanki, popularnej w regionie krakowskim formy tradycyjnej twórczości artystycznej.

Paleta kolorystyczna wywodzi się z identyfikacji wizualnej ŚFL, uzupełniono ją o kolory unikalne dla Zgromadzenia Ogólnego, które celebrować naturalne piękno i artystyczne dziedzictwo Polski i jej mieszkańców.

JEDNO CIAŁO
JEDEN DUCH
JEDNA NADZIEJA

TRZYNASTE ZGROMADZENIE OGÓLNE
ŚWIATOWA FEDERACJA LUTERAŃSKA
2023 • KRAKÓW, POLSKA

O Światowej Federacji Luterńskiej

Światowa Federacja Luterńska (ŚFL) to globalna wspólnota 148 Kościołów należących do tradycji luterńskiej i reprezentujących ponad 77 milionów chrześcijan w 99 krajach.

ŚFL powstała w 1947 r. w Lund w Szwecji i osadzona została na czterech filarach, które do dziś wyznaczają główne kierunki jej pracy: ratunek dla potrzebujących, wspólne inicjatywy misyjne, wspólna praca teologiczna oraz wspólne zaangażowanie w dążeniu do jedności Kościoła.

Kościoły członkowskie wspólnoty łączy wspólne luterńskie dziedzictwo, ukształtowane przez różnorodne konteksty, w których doświadczają one wyzwalającej Bożej łaski i świadczą o niej. Jako Kościoły we wspólnocie wspierają się, oferując sobie towarzyszenie w wypełnianiu Bożej misji, w duchu wzajemności i solidarności.

Biuro Wspólnoty ŚFL mieści się w Centrum Ekumenicznym w Genewie w Szwajcarii, ale część pracowników pracuje w swoich ojczystych krajach i biurach regionalnych.

Od Jedenastego Zgromadzenia Ogólnego pracami ŚFL kierował ks. dr Martin Junge (2010–2021). Od 1 listopada 2021 r. obowiązki sekretarza generalnej objęła ks. Anne Burghardt, duchowna estońskiego Kościoła Ewangelicko-Luterńskiego.

Prezydentem ŚFL od 2017 r. jest ks. abp dr Musa Panti Filibus, zwierzchnik Luterńskiego Kościoła Chrystusowego w Nigerii.

U podstaw pracy ŚFL leży powołanie do wspólnego życia i wspólnej pracy jako stale reformującej się wspólnoty Kościołów. Nie jest to rzeczywistość statyczna ani cel sam w sobie: Kościoły członkowskie ŚFL żyją i pracują razem, ciągle odpowiadają na Boże powołanie i uczestniczą w Bożej misji w świecie. Czyniąc to, wspierają się nawzajem, aby składać żywe świadectwo w różnorodnych kontekstach, w jakich funkcjonują, oraz promować godność ludzką, sprawiedliwość i pokój.

Całokształt prac Biura Wspólnoty opiera się na Strategii ŚFL na lata 2019–2024, w której wyraża się wizja ŚFL: „Wyzwoleni przez Bożą łaskę, wspólnota w Chrystusie, żyją-

ca i pracująca wspólnie dla sprawiedliwego, pokojowego i pojednanego świata”. Działalność ŚFŁ koncentruje się na dwóch priorytetach strategicznych, którymi są:

- wspieranie obecności i żywego świadectwa Kościołów w świecie,
- promowanie godności ludzkiej, sprawiedliwości i pokoju.

Wyrażają one pasję ŚFŁ do składania holistycznego świadectwa Kościołów oraz jej zobowiązanie, by wspólnie odnosić się do podstawowych przyczyn cierpienia w świecie i reagować na nie, zwłaszcza jeżeli chodzi o osoby najbardziej bezbronne.

Priorytety te są realizowane przez dwa departamenty programowe, które zajmują się teologią, misją i sprawiedliwością oraz działaniami humanitarnymi i prorozwojowymi.

Praca ŚFŁ przybiera różne formy: od pogłębiania relacji między Kościołami członkowskimi do wspólnej refleksji teologicznej i dialogu z innymi Kościołami i religiami. Dzielnie się wiarą, służenie ludziom w potrzebie i opowiadanie się za bardziej sprawiedliwym, pokojowym i pojednanym światem – to również kluczowe elementy tej pracy.

U podstaw relacji między Kościołami członkowskimi ŚFŁ leży powołanie do nieustannej Bożej misji w

tym świecie. ŚFŁ wspiera Kościoły w zwiększaniu ich zdolności do uczestniczenia w holistycznej misji dzielenia się Ewangelią, zaspokajania różnorodnych potrzeb ludzi poprzez służbę diakonijną oraz opowiadania się za sprawiedliwością, pokojem i pojednaniem we wszystkich warstwach społecznych. Obejmuje to rozwijanie przywództwa i budowanie potencjału oraz wzmacnianie zdolności Kościołów do reagowania na sytuacje kryzysowe.

W ostatnich latach ŚFŁ zaprosiła Kościoły członkowskie do dyskusji w ramach całej wspólnoty na temat tożsamości luteranńskiej i do poszukiwania odpowiedzi na pytanie, co oznacza bycie luteraninem w ramach wspólnoty Kościołów, które składają świadectwo w różnych kontekstach. W odpowiedzi na rezolucję Dwunastego Zgromadzenia Ogólnego, dotyczącą edukacji teologicznej, ŚFŁ stworzyła sieć edukatorów teologicznych, aby wspierać Kościoły i ich instytucje – w wymianie informacji, innowacyjnych pomysłów i dostępu do zasobów – w celu wzmocnienia ich pracy i budowania potencjału. Rezultaty poprzednich procesów teologicznych można znaleźć w dokumentach studyjnych dotyczących takich zagadnień jak: Kościół w przestrzeni publicznej, samorozumienie luteranńskiej wspólnoty Kościołów oraz Biblia w życiu luteranńskiej wspólnoty.

Ekumeniczne prace wspólnoty doprowadziły do znaczących przełomów, z których ostatnim było wspólne katolicko-luterańskie upamiętnienie 500 lat Reformacji w 2016 r. Pogłębiony dialog doprowadził do poszerzenia grona sygnatariuszy historycznej *Wspólnej deklaracji w sprawie nauki o usprawiedliwieniu* z 1999 roku, początkowo podpisanej przez partnerów luterańskich i katolickich, o metodystów, anglikanów i reformowanych. Wytyczne dotyczące *Zobowiązań Światowej Federacji Luterańskiej na Ekumenicznej Drodze do Wspólnoty Kościelnej* oferują podstawę dialogu i rozmowy z innymi Kościołami oraz organizacjami Kościołów w drodze do wspólnego celu, jakim jest chrześcijańska jedność.

ŚFL posiada międzynarodowe ramie diakonijne – Wydział Służby Świata ŚFL (LWF World Service), które jest wyrazem powołania Kościołów członkowskich ŚFL do wspólnego służenia ludziom w potrzebie i odpowiedzią na ewangeliczne wezwanie do troski o bliźniego. Dzięki swojej działalności humanitarnej i rozwojowej w 2020 r. ŚFL bezpośrednio wsparła blisko 2,5 mln uchodźców, osób wewnętrznie przesiedlonych i inne grupy znajdujące się w trudnej sytuacji w 27 krajach Afryki, Azji, Ameryki Łacińskiej i Karaibów oraz Bliskiego Wschodu. Ponad połowa beneficjentów to uchodźcy lub osoby wewnętrznie przesiedlone, a pozostali to w

większości członkowie społeczności przyjmujących uchodźców i przesiedleńców oraz innych społeczności zagrożonych.

Poprzez centrum rzecznictwa Akcja dla Sprawiedliwości ŚFL (LWF Action for Justice), wspólnota angażuje się lokalnie i globalnie, skupiając się na obronie praw człowieka, sprawiedliwości w odniesieniu do płci, sprawiedliwości klimatycznej i pokoju. Rzecznictwo ŚFL opiera się na składaniu świadectwa, zabieraniu głosu oraz dziesięcioleciach doświadczeń i pracy Kościołów członkowskich, programów krajowych ŚFL i społeczności na poziomie lokalnym i krajowym, aby informować i wpływać na politykę, ustawodawstwo i decyzje w celu zapewnienia godności wszystkim ludzi.

Jako uznana na arenie międzynarodowej organizacja wyznaniowa, ŚFL poprzez wyspecjalizowane agendy współpracuje z Organizacją Narodów Zjednoczonych (ONZ) w zakresie rzecznictwa, pomocy humanitarnej i działań prorozwojowych, w tym z Wysokim Komisarzem Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR) i Wysokim Komisarzem Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka (UNHCHR), Radą Praw Człowieka ONZ (HRC), Komisją ds. Statusu Kobiet ONZ (CSW) i Komitetem ds. Likwidacji Dyskryminacji Kobiet (CEDAW). Prace ŚFL na całym świecie obejmują partner-

stwo z Kościołami członkowskimi i związanymi z nimi organizacjami, instytucjami teologicznymi i sieciami; partnerami ekumenicznymi i innymi partnerskimi organizacjami

wyznaniowymi i religijnymi. ŚFL angażuje również społeczności lokalne, społeczeństwo obywatelskie, organizacje rozwojowe i humanitarne oraz podmioty państwowe.

Wspólnota w Chrystusie,
żyjąca wspólnie i
pracująca wspólnie
dla sprawiedliwego,
pokojowego i
pojednanego świata.
— *Wizja ŚFL*

Zdjęcie: ŚFL/Albin Hillert

JEDNO CIAŁO
JEDEN DUCH
JEDNA NADZIEJA

TRZYNASTE ZGROMADZENIE OGÓLNE
ŚWIATOWA FEDERACJA LUTERAŃSKA
2023 • KRAKÓW, POLSKA

ISBN 978-2-940642-36-6

ŚWIATOWA
FEDERACJA
LUTERAŃSKA

Wspólnota
Kościołów